

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклової комісія аеронавігація

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

із навчальної дисципліни
«Авіаційне законодавство»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалавр) рівня вищої освіти

Аеронавігація

За темою №5: «Сертифікація повітряного судна»

Кременчук 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

2 СХВАЛЕНО

Методичною радою Кременчуцького
льотного коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 28.08.2023 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні циклової комісії аеронавігації протокол 28.08.2023 № 1

Розробник:

Викладач циклової комісії аеронавігації, спеціаліст вищої категорії Журід В.І.

Рецензенти:

1. Професор циклової комісії аеронавігації, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, викладач-методист Тягній В.Г.

Професор циклової комісії авіаційного і радіоелектронного обладнання, к.т.н., спеціаліст вищої категорії Гаврилюк Ю.М.

План лекції

- 1.Правила сертифікації
- 2.Сертифікат льотної придатності
- 3.Сертифікат про реєстрацію
- 4.Сертифікат шуму на місцевості
5. Дозвіл на радіостанції
- 6.Свідоцтво про зважування

Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література

1. Положення 11 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію. „Обслуговування повітряного руху", 1996.
2. Тихонов В.М. „Основні напрямки та характер діяльності міжнародної організації цивільної авіації ІКАО".

Додаткова література

3. Правила сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, а також організацій розробника та виробника АПУ 21(Part 21)
4. Part-66 Персонал який засвідчує технічне обслуговування
5. Part-145 Схвалені організації з технічного обслуговування.
6. Part-M Підтримання льотної придатності
7. EU-OPS комерційні перевезення

Текст лекції

1. Правила сертифікації

Сертифікація ВС проводиться згідно Наказу Міністерства інфраструктури України №27 від 17.01.2014г про введення в дію в Україні АПУ-21 (part-21).

Ці правила встановлюють вимоги і процедури при сертифікації ВС, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, а також підприємств і організацій розробника і виробника.

При розробці документації повинні використовуватися Європейські технічні стандарти ETSO.

Сертифікат типу це документ, що видається Державіаслужбою України який засвідчує відповідність зразка авіаційної техніки вимогам Сертифікаційного базису.

Заявка на отримання Сертифікату типу подається до Державіаслужби України розробником зразка авіаційної техніки. Час дії Сертифіката типу не обмежується,

Додатковий Сертифікат типу засвідчує відповідність виробу авіаційної техніки, з внесеним в його типову конструкцію головною зміною, вимогам льотної придатності.

Заявки на схвалення змін типової конструкції і видачу Додаткового сертифіката типу приймаються Державіаслужбою України від організації, яка є Держателем Сертифікату типу.

Льотні випробування з метою отримання сертифіката типу проводяться обов'язково відповідно до умов, які визначені Державіаслужбою для льотних випробувань.

2. Сертифікат льотної придатності

Сертифікат льотної придатності це документ встановленого зразка, який засвідчує про відповідність екземпляра ПС чинним вимогам льотної придатності і дає право на льотну експлуатацію ПС із встановленими обмеженнями.

Сертифікат льотної придатності оформляється за формою 25 EASA. Для отримання Сертифікат льотної придатності для ВС знаходить в експлуатації інспектування обов'язково у всіх випадках.

3. Свідоцтво про реєстрацію ВС

Свідоцтво про реєстрацію ВС – це документ в якому державним та англійською мовами поміщена інформація про ВС, яке зареєстровано в реєстрі цивільних ЗС України.

Громадянське ВС має бути зареєстровано в реєстрі цивільних ЗС України незалежно від форми власності, якщо воно:

- є власністю юридичної або фізичної особи України;
- орендується юридичною або фізичною особою України в іноземного власника (на час оренди);
- якщо ВС є власністю кількох осіб, то для його реєстрації необхідно, щоб хоч один з власників жив на території України або був громадянином України.

Свідоцтво про реєстрацію ВС втрачає силу якщо:

- ВС виключено з реєстру;
- відбулася зміна власника;
- відбулася зміна назви або місцезнаходження власника;
- відбулася зміна реєстраційного знака ВС;
- відбулася зміна типу ПС;
- закінчився термін дії свідоцтва (оренда);
- свідоцтво втрачено;
- свідоцтво стало непридатним для використання;

- на ПС, що знаходиться на території України, на протязі 24 місяців не видавався сертифікат льотної придатності або дозвіл на виконання польотів;
- Державіаслужба видала нове реєстраційне свідоцтво ВС.

Якщо реєстраційне свідоцтво втрачає силу, то заявник протягом 10 днів повинен повернути його до Державіаслужби України, але не пізніше дати виключення ВС з реєстру або дати отримання нового свідоцтва.

4.Сертифікат по шуму на місцевості

Сертифікат по шуму на місцевості це документ, який засвідчує відповідність ЗС України Стандарту ІКАО №16.

Сертифікат по шуму на місцевості видається заявнику для ВС, яке занесено до реєстру, має діючий сертифікат льотної придатності або дозвіл на виконання польотів, а також має діючий в Україні Сертифікат типу щодо шуму на місцевості або для якого в експлуатаційній документації наведені дані по шуму на місцевості .

Оригінал Сертифіката повинен перебувати під час польоту на борту ПС, заміна на копію забороняється.

Сертифікат по шуму видається на необмежений період, він залишається в силі за умови:

- відповідності вимогам Стандарту ІКАО №16;
- якщо ВС внесено до реєстру;
- якщо не змінений тип двигуна ВС або повітряний гвинт відповідно до Сертифікатом типу ВС, що призвело до зміни рівня шуму.

При зміні власника ВС, якщо запис про реєстрацію ВС залишається в реєстрі України, то Сертифікат по шуму передається разом з ВС.

Після припинення дії Сертифіката експлуатант повинен припинити польоти і в триденний термін передати Сертифікат по шуму до Державіаслужби.

5. Дозвіл на бортові радіостанції

Дозвіл на бортові радіостанції це документ, який дозволяє використовувати бортове радіоприймальних і радіопередающее обладнання, передбачене типовий конструкцією ВС.

У дозволі на бортові радіостанції позначається індивідуальний радіопозивний. Він складається з державного знака UR і реєстраційного знака з п'яти арабських цифр або з п'яти великих латинських букв, наприклад: «UR70652», «URARY».

Дозвіл на бортові радіостанції видається Державіаслужбою заявнику за умов:

- ВС внесено до реєстру;

- до складу ВС входять радіоприймальних і радіопередаюче обладнання, передбачене типовий конструкцією ВС.

Дозвіл на бортові радіостанції під час польоту має перебувати на борту літака в оригіналі.

Термін дії дозволу на бортові радіостанції обмежується терміном чинного Реєстраційного свідоцтва.

6. Свідоцтво про зважування

У відповідності до вимог Керівництва льотної придатності ІКАО та експлуатаційної директиви Державіаслужби України ОД-01-15 від 03.02.2015 експлуатант зобов'язаний періодично проводити вимірювання маси і центровки порожнього ВС.

Якщо ВС використовується в комерційних цілях, то при використанні індивідуальних даних порожнього ВС вимірювання проводити кожні 4 роки і при використанні даних по відношенню до парку ВС - кожні 9 років.

Якщо ВС не використовується в комерційних цілях, то вимір проводити кожні 10 років.

Експлуатант зобов'язаний провести позачергове вимірювання маси і визначення центрування при різних модифікацій або зміні компонування ПС за умови:

- якщо розрахункова маса порожнього літака змінилася більш ніж на 0,5% або центрування порожнього літака змінилася більш ніж на 0,5% САХ;
- якщо розрахункова маса порожнього вертольота змінилася більш ніж на 1% або центрування змінилася більш ніж на 10 мм або 10% максимального допустимого діапазону центрівок.